

АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ АПВ

*Перепелиця Я.В., студентка відділення з підготовки молодших спеціалістів ВП
НУБіП України "Ніжинський агротехнічний інститут"*

*Науковий керівник – Царук Н.Г., декан факультету економіки та менеджменту
ВП НУБіП України "Ніжинський агротехнічний інститут"*

У статті висвітлюються теоретико-методологічні основи організації бухгалтерського обліку, як основи його сталого функціонування в системі бухгалтерського обліку та управління.

Бухгалтерський облік, фінансовий облік, управлінський облік, організація бухгалтерського обліку

Постановка проблеми. Питання організації бухгалтерського обліку на сільськогосподарському підприємстві належить до компетенції власника, який несе відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення реєстрації фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну.

Тривалий час система бухгалтерського обліку ґрунтувалася переважно на принципах адміністративно-командного управління, згідно з яким на перший план висувалася функція планування і контролю за допомогою бухгалтерського обліку.

Цей період характеризувався об'єднанням окремих видів обліку в єдину систему народногосподарського обліку. Єдність обліку зумовлювалася єдністю системи народного господарства, яка організовувалася і спрямовувалася єдиним державним планом. Єдність обліку було закріплено в законодавчому порядку. Однак у сучасних умовах облік ділиться на фінансовий, управлінський, статистичний, податковий тощо.

Метою статті є висвітлення теоретико-методологічних основ організації бухгалтерського обліку, як основи його сталого функціонування (дієвості) в системі бухгалтерського обліку та управління.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемні питання організації бухгалтерського обліку розглядали у своїх працях Ф.Ф. Бутинець, Н. Т. Білуха, С.В. Івахненко, Л.І. Лавріненко, Г.Г. Кірейцев та ін. Разом з тим реалізація сучасного підходу до трактування поняття "організація бухгалтерського обліку" носить несистемний характер через відсутність детальної, науково-методичної розробки щодо питань сутності та змісту даної категорії.

Виклад основного матеріалу. В умовах ринкової економіки аграрні підприємства здійснюють свою діяльність самостійно, але за умов конкуренції. Для ринкової економіки притаманними є такі процеси і явища, як конкуренція, вільне ціноутворення, що складаються під впливом витрат, попиту або на їх поєднанні. У зв'язку з цим виникає потреба в організації такого внутрішньогосподарського обліку, який, будучи часткою бухгалтерського (фінансового) обліку, виконував би завдання, пов'язані з управлінням як підприємства в цілому, так і внутрішніми підрозділами, починаючи із ступеня проектування нового виду продукції і закінчуючи його реалізацією.

Організація бухгалтерського обліку – це комплекс заходів власника підприємства, направлених на забезпечення реєстрації фактів господарського життя, узагальнення їх з метою отримання необхідної інформації для складання звітності та прийняття управлінських рішень. Однією з важливих передумов раціональної організації обліку є розробка систем організації бухгалтерського обліку. Однією зі складових технічного напрямку організації бухгалтерського обліку сфери аграрного бізнесу є вибір форми його ведення.

Матеріали Міжнародної студентської науково-практичної конференції «Перспективи розвитку аграрної вищої освіти України очима молодих науковців»

Важливою передумовою раціональної організації обліку на аграрному підприємстві є правильна розстановка кадрів на окремих ділянках облікового процесу, встановлення такої структури апарату бухгалтерії, яка як найбільше відповідає конкретним умовам роботи підприємства. Чисельність облікового апарату і його структура значною мірою залежать від обсягу облікових і контрольних робіт, від форми організації й автоматизації обліку.

Організація управлінського обліку на підприємстві повинна забезпечити отримання інформації, потрібної для контролю поточної діяльності підприємства і його структурних підрозділів, оптимізацію використання ресурсів, визначення ефективності виробництва, тактики управління і планування, прийняття оптимальних управлінських рішень.

Об'єктами управлінського обліку є: затрати підприємства за їх цільовим призначенням, їх групування за видами продукції, процесами, стадіями виробництва, центрами відповідальності, сферами діяльності, регіонами реалізації продукції тощо; фінансові результати діяльності підприємства за видами продукції, сферами діяльності, регіонами реалізації; доходи підприємства, їх групування за видами продукції, сферами діяльності, регіонами реалізації тощо.

До сфери управлінського обліку належать групування, планування (бюджетування), аналіз і контроль зазначених вище об'єктів. Наведений перелік об'єктів управлінського обліку можна віднести і до фінансового обліку – це вказує, що ці види обліку функціонують у взаємозв'язку і розмежувати їх практично неможливо. Унаслідок цього фінансовий та управлінський види обліку на сільськогосподарських підприємствах функціонували і функціонуватимуть як єдина система обліку. У більш глибокому значенні вся бухгалтерська інформація застосовується для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, але на різних рівнях і з різною метою.

За останні роки в обліку і звітності відбулися значні зміни. Передусім це стосується до видання документів, що регламентують організацію і методологію фінансового та управлінського обліку. Серед них одним із головних документів – Закон України «Про фінансовий облік і фінансову звітність в Україні» (зі змінами і доповненнями) № 996-ХІУ від 16 липня 1999 року, розроблені й затверджені національні стандарти фінансового обліку, новий план рахунків бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності підприємств й Інструкція щодо його застосування і т. ін. Ці документи надали підприємствам право вибору облікової політики. Введені нові об'єкти обліку – нематеріальні активи, фінансові інвестиції, орендні й бартерні операції. Істотно зміцнена методологія обліку багатьох об'єктів обліку. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємстві покладено на їх керівників.

Значні зміни внесені у фінансову звітність, її склад, зміст, терміни та адреси подання. Звітність стала значною мірою відповідати міжнародній практиці, доступною для будь-яких користувачів. Ці та інші зміни дають підставу зробити висновок про те, що здійснений перший етап переходу бухгалтерської системи обліку й звітності України до системи, яка відповідає вимогам ринкової економіки. Подальшими етапами є: удосконалення фінансового обліку з метою ліквідації подвійного обліку бухгалтерського (фінансового і управлінського) і податкового; удосконалення правового регулювання фінансової діяльності; розробка організаційної системи фінансового обліку, пов'язаної з виділень фінансового й управлінського (виробничого) обліку; розробка стратегічної системи обліку, заснованої на гармонізації обліку; підвищення рівня автоматизації обліково-обчислювальних робіт; підготовка і перепідготовка бухгалтерських кадрів.

Як відомо, існуюча модель організації обліку у сільськогосподарських підприємствах має істотні недоліки і не відповідає умовам господарювання в ринковому середовищі. Тому зазначимо про необхідність вирішення двох взаємозалежних проблем: створення загальнонаціональної облікової системи й інтегрованої системи обліку на підприємстві. Організована в єдиній системі рахунків, інтегрована система обліку підприємства повинна трансформуватися у фінансову й управлінську підсистему.

Для оцінки рівня організації обліку сільськогосподарських підприємств доцільно проводити моніторинг надійності діючої форми організації обліку. Дослідження науковців показали, що на багатьох підприємствах накази про організацію обліку не приділяють належної уваги таким прийомам обліку, як оцінка, калькулювання, документування. Тому при розробці облікової політики підприємствам необхідно враховувати методичний, технічний і організаційний аспекти.

Висновки. Отже, збільшення і ускладнення господарських зв'язків в умовах ринку, а звідси – зростання оперативної інформації, необхідної для управління, вимагають подальшого удосконалення організації бухгалтерського обліку, а також підвищення рівня економічних знань та ділової кваліфікації всіх облікових працівників. Організація бухгалтерського обліку сприяє створенню будь-якого підприємства, та забезпечує його підготовку до ефективної діяльності. Удосконалення організації бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах, в свою чергу, буде сприяти покращенню системи прийняття управлінських рішень щодо їх розвитку.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999р., № 999 – XIV. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.liga.ua
2. Кундря - Висоцька О. П. Організація обліку: Навчальний посібник / О. П. Кундря – Висоцька. – К.: Алеута, 2007. – 223 с.
3. Леня В. С. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник / за ред.. В. С. Леня. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 696 с.

В статье освещаются теоретико-методологические основы организации бухгалтерского учета, как основы его устойчивого функционирования в системе бухгалтерского учета и управления.

Бухгалтерский учет, финансовый учет, управленческий учет, организация бухгалтерского учета

This article highlights the theoretical and methodological basis of accounting as the basis for its sustainable operation of the system of accounting and management.

Accounting, financial accounting, management accounting, organization accounting